

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

26.



KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 1-го Апрѣля — 1838 — Wilno. Piątek. 1-го Kwietnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Самтпетербургъ, 25-го Марта.

Въ Понедѣльникъ, 14 числа сего Марта, Императорская Академія Наукъ была осчастливлена Высочайшимъ посещеніемъ Государя Императора. Его Императорское Величество изволилъ осматривать зданіе Университета, и оттуда, въ сопровожденіи Г. Министра Народнаго Просвѣщенія и Г. Вице-Президента Академіи, благоволилъ пройти пешкомъ черезъ улицу въ зданіе Музеума. Тамъ ожидали Августѣйшаго Монарха: Непременный Секретарь, Статскій Совѣтникъ Фусъ и Гг. Директоры Музеумовъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Френъ, Коллежскій Совѣтникъ Брандтъ и Статскій Совѣтникъ Бонгардъ, равно какъ и Академикъ Коллежскій Совѣтникъ фонъ Беръ. Государь Императоръ съ замѣтымъ удовольствіемъ изволилъ обозрѣвать залы Азіатскаго и Этнографическаго Музеумовъ, а оттуда перешелъ чрезъ Минералогическій Кабинетъ въ Зоологическій Музеумъ, который въ послѣдній шесть лѣтъ какъ бы вновь созданъ. Здѣсь Его Императорское Величество, повидимому, также съ удовольствіемъ изволилъ замѣтить превосходное состояніе предметовъ, богатство и разнообразіе формъ, равно какъ и образцовое ихъ распредѣленіе. Ботанической Музеумъ былъ равномерно удостоенъ Высочайшимъ посещеніемъ и заслужилъ своимъ устройствомъ Всемилоостивѣннѣе одобреніе. Изъявивъ Гг. Директорамъ въ самыхъ милостивыхъ выраженіяхъ Высочайшее Свое благоволеніе, Государь Императоръ изволилъ отправиться въ старое зданіе Музеума, для обозрѣнія также вновь приведеннаго въ порядокъ Кабинета ПЕТРА Великаго. Видно было, что Его Императорское Величество съ особеннымъ удовольствіемъ изволилъ быть въ этомъ Кабинетѣ, гдѣ все напоминало Августѣйшему Монарху о Его великомъ Прародителѣ. Многочисленные памятники дѣвній ПЕТРА I, какъ Государя, Военачальника, Законодателя, находятся въ другихъ собраніяхъ; да и самая столица наша — тоже Имъ создана — на каждомъ шагѣ свидѣтельствуеетъ о Его величій. Но здѣсь хранятся плоды Его досуговъ, произведенія Его любви къ искусству, предметы занятій, за которыми отдыхалъ Онъ отъ царственныхъ трудовъ Своихъ; — здѣсь сберегаются Его астрономическіе, математическіе и физическіе приборы, Его столярныя и токарныя инструменты, Его письменная конторка, Имъ самими сдѣланныя модели судовъ и другія вещи, собственно Его рукою выкованныя желѣзные полосы и т. д., и это собраніе, безъ сомнѣнія, всего приличнѣе могло быть помѣщено въ храмъ наукъ, котораго основаніе можетъ считаться послѣднимъ дѣйствіемъ Его благодѣтнаго и богатаго послѣдствіями правленія. Августѣйшій Потомокъ ПЕТРА Великаго съ величайшимъ вниманіемъ изволилъ разсматривать всѣ представляемые Ему предметы, и оставилъ Академію, повторивъ изъявленіе Высочайшаго Своего удовольствія, и преисполнивъ благоговѣнною признательностію сердца всѣхъ, имѣвшихъ счастье сопровождать Его Императорское Величество.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 25-go Marca.

Въ Понедѣłekъ, дня 14 го Марца, ЦЕСАРСКА Акадemia Naukъ została uszczęśliwiona Najwyższemъ odwiedzeniem ЦЕСАРЗА JEГО МОЩИ. JEГО ЦЕСАРСКА МОЩЬ, raczył oglądać gmach Uniwersytetu, a stamtąd, przeprowadzany przez P. Ministra Narodowego Oświecenia i P. Vice-Prezydenta Akademii, raczył przejść przez ulicę do gmachu Muzeum. Tam oczekiwali NAJJAŚNIEJSZEGO PANA: Dożywothi Sekretarz, Radzca Stanu Fuss, oraz PP. Dyrektorowie Muzeow: Rzeczywisty Radzca Stanu Frähu, Radzca Kollegialny Brandt i Radzca Stanu Bongard, tudzież Radzca Kollegialny von Ber. ЦЕСАРЪ JEГО МОЩЬ z widocznemъ zadowoleniemъ raczył obejrzeć sale Muzeow Azyatyckiego i Etnograficznego, skąd przeszedł przez Gabinet Mineralogiczny do Muzeum Zoologicznego, który w ostatnichъ sześciu latach, jakby na nowo został utworzony. Tu JEГО ЦЕСАРСКА МОЩЬ, такожъ widocznie z zadowoleniemъ raczył uważać wyborny stan przedmiotów, kosztowność i rozmaitość form, jako też wzorowość ichъ uszykowanie. Muzeum Botaniczne było również udarowane Najwyższą bytnością i przez swe urządzenie zasłużyło na Najtąskawszą pochwałę. Oświadczywszy PP. Dyrektoromъ w najtąskawszychъ wyrazachъ Najwyższe Swe zadowolenie, ЦЕСАРЪ JEГО МОЩЬ raczył udać się do starego Gmachu Muzeum, dla obejrzenia także nowo uporządkowanego Gabinetu PIOTRA WIELKIEGO. Widać było, że JEГО ЦЕСАРСКА МОЩЬ, ze szczególnemъ zadowoleniemъ raczył być w tymъ Gabciecie, gdzie wszystkie przypominało NAJJAŚNIEJSZEMU MONARSZE JEГО Wielkiego Przodka. Liczne pomniki dzieł PIOTRA I, jako MONARCHA, Wodzа, Prawodawcy, w innychъ znajdujа się zbiorachъ; sama nawet nasza stolica — także przezъ założona — za każdymъ krokiemъ świadczy o JEГО wielkości. Ale tu zachowują się owoce JEГО chwil wolnych, плоды JEГО zamiłowania sztukъ pięknychъ, przedmioty zatrudnień, w których odpoczywał od swoichъ pracъ Królewskich; — tu zachowują się JEГО астрономiczne, matematyczne i fizyczne apparaty, JEГО narzędzia stolarskie i toкарskie, JEГО kantor do pisania, przezъ Niego samego zrobione modele okrętów i inne rzeczy, własną JEГО ręką wykute sztaby żelaza i t. d., i kolekcya ta, mogła być bezъ wątpienia najstosowniej pomieszczona w świątyni naukъ, której założenie, może się uważać za ostatnie dzieło JEГО błogosławionego obfitego w skutki Rządu. NAJJAŚNIEJSZY Potomek PIOTRA WIELKIEGO, z wielką uwagą raczył oglądać wszystkie okazywane Mu przedmioty, i opuścił Akademią, powtórzywszy oświadczenie Najwyższego Swego zadowolenia, i napełniwszy pobożną wdzięcznością serca wszystkichъ, którzy mieli szczęście przeprowadzać NAJJAŚNIEJSZEGO PANA.

— 14-го Марта, въ 3-мъ часу по полудни, Государь Императоръ удостоилъ Своего Высочайшаго посещенія отдаленное вновь для помѣщенія Университета и Главнаго Педагогическаго Института зданіе, что прежде былъ домъ Двѣнадцати Коллегій.

По внимательномъ осмотрѣ дома во всѣхъ частяхъ, Его Императорское Величество соизволилъ изъяснить въ весьма милостивыхъ выраженіяхъ Свое Высочайшее благоволеніе за удобное и сообразное съ цѣлію устройство обширнаго зданія, примѣчательнаго по своему настоящему назначенію, и еще болѣе примѣчательнаго, какъ памятникъ времени ПЕТРА Великаго. (А. В.)

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 12-й день сего Марта, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Анны второй степени, по засвидѣтельствованію Виленскаго Военнаго Губернатора, Генераль-Адъютанта Князи Долгорукова, Управляющій его Канцелярією, Надворный Советникъ Козловскій, въ зоданіе отлична-усердной его службы и трудовъ. (Р. И.)

— Высочайшимъ Приказомъ, 9-го Марта, назначены: Ревельскій Военный Губернаторъ, Адмиралъ Графъ Гейденъ 1-й, Главнымъ Командиромъ Ревельскаго Порта, съ оставленіемъ при прежней должности; Командиръ 2-й бригады 5-й Флотской дивизіи, Контръ-Адмиралъ Эсмантъ, Командиромъ Дунайскихъ Портовъ и 3-й бригады сей дивизіи; Дежурный Штабъ-Офицеръ Штаба Главнаго Командира Кронштатскаго Порта, состоящій по Флоту Капитанъ 1-го ранга Ивановъ 1-й, Начальникомъ сего Штаба; Старшій Помощникъ Директора Балтійскихъ маяковъ, Корпуса Флотскихъ Штурмановъ Полковникъ фонъ-Дезинъ, Исправляющимъ должность Директора сихъ маяковъ.

— По случаю кончины Предсѣдателя Грекоунитской Духовной Коллегіи, Митрополита Иосафата, Всемилостивѣйше повелѣно предсѣдательствовать въ оной Старшему Члену Коллегіи, Литовскому Епископу Иосифу.

— По отношенію къ Господину Министру Внутреннихъ Дѣлъ Виленскаго Военнаго, Гродненскаго, Минскаго и Бѣлостокскаго Генераль-Губернатора, объ увольненіи Гродненскаго Губернскаго Предводителя Дворянства Заленскаго, согласно его прошенію, отъ должности, онъ Г. Министръ входилъ о томъ со всеподданнѣйшимъ представленіемъ къ Его Императорскому Величеству, доведя при томъ до Высочайшаго свѣдѣнія, что на основаніи тома 3-го Свода Законовъ и продолженія къ оному стат. 872 и 1-го примѣчанія къ ней, въ исправленіе должности Гродненскаго Губернскаго Предводителя, до новыхъ выборовъ, обязанъ вступить Гродненскій Уездный Предводитель Францъ Пусловскій. Государь Императоръ, рассмотрѣвъ помянутое представленіе, изъяснилъ Высочайшее соизволеніе на увольненіе Гродненскаго Губернскаго Предводителя Дворянства Заленскаго отъ должности, согласно его прошенію, за болѣзнь и по домашнимъ обстоятельствамъ. (Объявлено Правит. Сен. 20 Февраля 1838 г.)

— По возникшему предположенію о воспрещеніи съ 1840 года продажи въ Россіи промессовъ Польскаго Банка на облигаціи Польскихъ займовъ, Г-нь Министръ Финансовъ, по Высочайшему повелѣнію, относился къ Намѣстнику Царства Польскаго, и по полученіи отъ него отъѣзда, что означенную мѣру Г. Намѣстникъ Царства Польскаго съ своей стороны признаеть въ настоящемъ положеніи дѣла удобнѣйшею, доводилъ о томъ до свѣдѣнія Комитета Г. Министровъ. Комитетъ, имѣя въ виду согласіе Намѣстника Царства Польскаго на предложенную ему мѣру, полталъ: дозволить продажу въ Россіи промессовъ Польскаго Банка на облигаціи Польскихъ займовъ до того времени, до коего Высочайше утвержденнымъ, 26-го Марта 1835 года, Положеніемъ Комитета дозволена продажа билетовъ классной Польской лоттерей, а именно: до окончанія срока, заключеннаго съ откупщиками оной условія, который кончится въ 1840 году; съ истеченіемъ же сего срока, дѣйствіе закона о воспрещеніи въ Россіи лоттерей возстановитъ въ полной силѣ, и ни какихъ изъятій изъ оного не допускать. Сіе Положеніе Комитета Г. Министровъ Государь Императоръ Высочайше утвердить соизволилъ. (Опубликовано Правит. Сен. 10 Марта 1838 года.)

— Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Министра Юстиціи, Господина Тайнаго Советника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что Г. Управляющій дѣлами Комитета Г. Министровъ, по порученію оного, отношеніемъ отъ 22 минуваго Февраля сообщалъ ему Г. Министру, что по случаю возникшихъ со стороны вѣкоторыхъ Начальствъ сом-

— Дня 14-го Марца, о трzeciej z południa, Cesarz Jego Mość udarował Najwyższą swą bytnością nowoprzerobionymъ, dla pomieszczenia Uniwersytetu i Głównego Instytutu Pedagogicznego, który był przedtém, domem Dwunastu Kollegij.

Po ważnymъ obejrzeniu domu we wszystkichъ częściachъ, Jego Cesarzka Mość, raczyłъ oświadczyć w nader łaskawychъ wyrazachъ Najwyższe Swę zadowolenie, za wygodne i odpowiednie celowi urządzenie obszernego gmachu, godnego uwagi dla terażniejszego swego przeznaczenia, a jeszcze więcej godnego uwagi, jako pomnikъ czasowъ PIOTRA WIELKIEGO. (G. A.)

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz do Kapituły Rosyjskichъ Cesarzkichъ i Królewskichъ Orderowъ, w dniu 12 m terażniejszego Marca, Najłaskawiej mianowany Kawaleremъ Orderu Sw. Anny drugiego stopnia, na zaszczytowanie Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Jenerał-Adjutanta Xiecia Dołhorukowa, Zarządzający jego Kancellaryą, Radzca Dworu Kozłowski, w nagrodę odznaczający się gorliwością jego służby. (R. In.)

Przez Najwyższy Rozkazъ Dzienny, 9-go Marca, mianowani: Rewelski Wojenny Gubernator, Admirał Hrabia Hajden 1-szy, Głównymъ Dowódcą Portu Rewelskiego, z pozostaniemъ na obowiązku dotychczasowymъ; Dowódzca 2-ej brygady 5-ej dywizyi floty, Kontr-Admirał Esmant, Dowódcą Portówъ Dunajskichъ i 3-ej brygady tej dywizyi; Deżurny Sztabs-Oficerъ Głównego Sztabu Dowódcy Portu Kronsztadzkiego, liczący się we flocie Kapitanъ 1-ej rangi Iwanowъ 1-szy, Naczelnikiemъ tego Sztabu; starszy pomocnikъ Dyrektora Baltickichъ latarni Półkownikъ Korpusu Szturmanówъ Floty von Dezin, sprawującymъ obowiązekъ Dyrektora tychъ latarni.

— Z okoliczności śmierci Prezydenta Greko-Unickiego Kollegiumъ Duchownego, Metropolity Jozafata, Najłaskawiej rozkazano, przyzwoać w nimъ, starszemu Człownikowi Kollegiumъ, Biskupowi Litewskiemu Józefowi.

— W skutekъ odezwy P. Wileńskiego Wojennego, Grodzieńskiego, Mińskiego i Białostockiego Jenerał-Gubernatora, o uwolnieniu na własną prośbę Grodzieńskiego Gubernialnego Marszałka Szlachty Załęskiego od tego urzędu, P. Ministerъ Sprawъ Wewn. przedstawiałъ o témъ NAJJAŚNIEJszemu Cesarzowi Jego Mości, przekładającъ oraz, że na mocy 3 Tomu Układu Prawъ i Dalszego Ciągu, art. 872 i 1 uwagi do tegożъ artykułu, w sprawowanie obowiązkówъ Grodzieńskiego Gubernialnego Marszałka do czasu nowychъ wyborówъ, powinienъ wstąpić Marszałekъ powiatowy Grodzieński, Franciszekъ Pustowski. NAJJAŚNIEJSZY PAN, po rozpatrzeniu takowego przedstawienia, raczyłъ się przychylić do prośby o uwolnienie Gubernialnego Marszałka Załęskiego, dla słabości zdrowia i okoliczności domowych. (Oznajm. Rząd. Senatowi 20 Lutego b. r.)

— P. Ministerъ Skarbu oznajmiłъ P. Ministrowi Sprawъ Wewn., że z powodu zagadnienia o zabronieniu od roku 1840 sprzedaży w Rossyi promessowъ Banku Polskiego na obligacye pożyczekъ Polskichъ, tenże Ministerъ Skarbu, z rozkazu Jego Cesarzkiej Mości, porozumiewał się z Namiestnikiemъ Królestwa Polskiego i po otrzymaniu od niego odezwy, iż on ze swej strony uznaje pomieniony środekъ, w obecnychъ okolicznościachъ dogodniejszymъ, przedstawiałъ o témъ Komitetowi PP. Ministrówъ. Komitetъ, zwracającъ uwagę na zgodzenie się Namiestnika Królestwa Polskiego co do przekładanego mu środka, uchwaliłъ, iżby sprzedażъ w Rossyi promessowъ Banku Polskiego na obligacye Polskichъ pożyczekъ, dozwoloną była do tego samego zakresu, do jakiego przez uchwałę Komitetu, zatwierdzoną przez NAJJAŚNIEJszego PANA w d. 26 Marca 1835 roku, pozwolona jestъ sprzedażъ билетówъ loteryi klassycznej Polskiej, mianowicie do upływu terminu zawartychъ z dzierzawcami tej loteryi kontraktówъ, który kończy się w roku 1840; po wyjściu zaś tego zakresu, ma być w zupełności przywrócona mocъ prawa, zabraniającego loteryj w Rossyi i żadenъ od tego wyjątekъ dopuszczonymъ nie będzie. (Op. przez Rz. Sen. 10 Marca). (T. P.)

— Rządzący Senatъ słuchali przełożenia Ministra Sprawъ Wiedliwości, Pana Radcy Tajnego i Kawalera Dymitра Wasilewicza Daszkowa, że P. Zarządzający Sprawami Komitetu PP. Ministrówъ, z jego polecenia, przez odniesienie się pod dnemъ 22-mъ zeszłego Lutego, udzieliłъ temużъ P. Ministrowi, że z okoliczności wynikłychъ ze strony niektórychъ władzъ wątpliwości względnie przed-

внѣй на счетъ представленія къ наградамъ чиновниковъ, кои прежде выслуги 3 лѣтъ въ одной должности, перемѣщаются Начальствомъ въ другія, Комитетъ Министровъ въ засѣданіи 5-го того Февраля разсуждалъ, что въ собственноручномъ Его Императорскаго Величества повелѣніи, послѣдовавшемъ на журналъ Комитета, отъ 11 Февраля 1836 года, изображено: „впредь принять за правило по всемъ вѣдомствамъ, никого не представлять къ наградамъ орденами и деньгами, ежели не прослужилъ полныхъ трехъ лѣтъ въ одной должности, и считать повышеніе должностію наградою;” а другимъ Высочайшимъ повелѣніемъ, объявленнымъ Комитету въ засѣданіи 10 Марта того же года, постановлено: правило сіе строго соблюдать и во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда чиновникъ, не прослужа трехъ лѣтъ въ одномъ вѣдомствѣ, переходитъ по собственному желанію въ другую должность по иной части; повышеніе же должностію въ отношеніи къ награжденію орденами и деньгами считать наградою, когда оно сопряжено съ званіемъ, дающимъ высшій чинъ поступившему въ оное. Основываясь на точныхъ словахъ и смыслѣ сихъ Высочайшихъ повелѣній, Комитетъ при разсмотрѣніи представленій о наградахъ, удостоенныхъ въ свое время и утвержденія Его Императорскаго Величества, не считать препатствіемъ къ означеннымъ выше наградамъ: во 1-хъ, перехода изъ одной должности въ другую въ томъ же самомъ вѣдомствѣ и одного класса съ предыдущею, или изъ высшаго класса въ низшій, ежели время нахождения въ обѣихъ составляетъ не менѣе трехъ лѣтъ; во 2-хъ, перехода изъ одного вѣдомства въ другое къ должности равнаго или низшаго класса, буде только время нахождения въ обѣихъ составляетъ не менѣе трехъ лѣтъ и при томъ чиновникъ въ прежнемъ вѣдомствѣ три года выслужилъ; и въ 3-хъ нахождения менѣе трехлѣтняго срока въ должности временной или упраздненной, если чиновникъ окончилъ съ успѣхомъ возложенное на него порученіе: ибо во всѣхъ сихъ случаяхъ имѣть повышенія, сопряженнаго съ званіемъ, дающимъ высшій классъ по должности, а следовательно и права на высшій чинъ по гражданской линіи; относительно же временныхъ или упраздненныхъ должностей и потому еще уваженію, что тутъ чиновникъ оставляетъ должность не добровольно, а въ слѣдствіе распоряженія самаго Правительства. На основаніи сихъ разсужденій Комитетъ разрѣшилъ и упомянутыя выше сомнѣнія. Въ засѣданіи 22 Февраля объявлено Комитету, что Государь Императоръ положеніе оного Высочайше утвердить соизволилъ. (Оп. Пр. Сен. 12 Марта 1838 г.) (С.В.)

Извлеченіе изъ отчета по управленію Царствомъ Польскимъ съ 1829 по 1835 годъ.

(Продолженіе.)

10) *Польскій Банкъ*. Первоначальный капиталъ Польскаго Банка, независимо отъ поступившихъ въ пополненіе оного 10 м. золотыхъ, непрерывно и значительно возрасталъ оборотами какъ собственныхъ фондовъ, такъ и взнесенныхъ изъ судебныхъ мѣстъ спорныхъ денегъ и другихъ суммъ. Съ 1828 года вносятся въ Банкъ всѣ капиталы общественные и принадлежащіе разнымъ заведеніямъ. По сей причинѣ, вклады въ Банкъ простирались: въ 1829 году до 118 м. золотыхъ, а въ 1830 году до 151 м. золотыхъ; выдано изъ Банка: въ 1829 болѣе 261 м., а въ 1830 болѣе 270 м. золотыхъ; всѣхъ же оборотовъ Банка было въ 1829 году на 570 м. а въ 1830 на 410 м. золотыхъ. Во время сего благоприятнаго положенія Польскаго Банка, послѣдовала мятежь, угрожавшій сему заведенію совершеннымъ упадкомъ. Однако точнымъ и строгимъ исполненіемъ всѣхъ обязанностей, Начальство Банка успѣло поддержать кредитъ заведенія какъ внутри Царства, такъ и за границею: а по возстановленіи законнаго порядка, однимъ изъ первыхъ распоряженій Главнокомандующаго было обезпеченіе цѣлости банковыхъ капиталовъ. Похищенная мятежниками Банковая казна, свыше 5 м. зл. въ себѣ заключавшая, возвращена Банку; условія до мятежа Банкомъ заключенныя, остались въ своей силѣ и дѣйстви заведенія воспріяли прежнее теченіе. Обозрѣвая положеніе дѣлъ Банка прежде и послѣ мятежа, нельзя не удостовѣриться, что обороты его въ теченіе сего времени уменьшились на 60 м. злот., прибыли же его составили противъ прежняго едва десятую часть. Независая на такой подрывѣ, капиталы Банка послѣ мятежа начали опять быстро умножаться, ибо простирались въ 1832 году на сумму не свыше 75 м. они въ слѣдующемъ уже году доходили до 103 м. злот., всѣхъ же оборотовъ было: въ 1832 на 538 м., въ 1833 на 559 м., а въ 1834 на 738 м. золотыхъ. Въ числѣ предпріятій, въ которыя входилъ Банкъ, важнѣйшее составляетъ устроеніе шоссе. По незна-

ставленія до наградъ чиновниковъ, którzy przed wystawieniem trzech lat w jednym obowiazku, przenoszeni bywaja przez Zwierzchnosc na inne, Komitet Ministrów na posiedzeniu 5-go Lutego rozważał, że w własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości rozkazie, nastąpił na żurnal Komitetu, pod dniem 11-m Lutego 1836 roku, powiedziano: „Przyjąć na przyszłość za prawidło we wszystkich władzach, nikogo nie przedstawiać do nagrod orderami i pieniędzmi, jeżeli nie wysłużył zupełnych trzech lat w jednym obowiazku, i uważać podwyższenie obowiazku za nagrodę;” a innym Najwyższym rozkazem, objawionym Komitetowi na posiedzeniu 10-go Marca tegoż roku, postanowiono: prawidło to ściśle zachowywać i we wszystkich tych zdarzeniach, kiedy urzędnik, nie wysłużywszy trzech lat w jednym zawiadowstwie, przechodzi z własnej chęci do innego obowiazku w innej części; podwyższenie zaś przez obowiazek w stosunku do nagród orderami i pieniędzmi, uważać za nagrodę, kiedy to podwyższenie związane jest z nazwaniem, dającym wyższą rangę temu, który weń wstąpił. Trzymając się istotnych słów i myśli Najwyższych tych rozkazów, Komitet przy rozpatrzeniu przedstawień o nagrodach, uznanych w swym czasie i utwierdzenia Jego Cesarskiej Mości, nie uważał za przeszkodę do opisanych wyżej nagród: 1) przejścia z jednego obowiazku do drugiego w tejże samej wiedzy i jednej klasy z poprzedzającą albo z klasy wyższej do niższej, jeżeli czas znajdowania się w obu obowiazkach stanowi nie mniej nad trzy lata; 2) przejścia z jednej wiedzy do innej na obowiazek równej albo niższej klasy, jeżeli tylko czas znajdowania się w obu obowiazkach stanowi nie mniej nad trzy lata i przytém, jeżeli urzędnik w uprzedniej wiedzy, wysłużył trzy lata; i 3) znajdowania się mniej nad trzy-letni okres, w obowiazku czasowym, albo skasowanym, jeżeli urzędnik należycie ukonczył włożone na niego poruczenie: gdyż we wszystkich tych zdarzeniach nie ma podwyższenia, połączonego z urzędem, dającym wyższą klasę w obowiazku, a zatem i prawa do wyższej rangi w linii cywilnej; względnie zaś czasowych albo skasowanych obowiazków i z tego jeszcze względu, że tu urzędnik zostawia obowiazek nie dobrowolnie, ale skutkiem rozporządzeń samegoż Rządu. Na osnovie tych uwag, Komitet rozstrzygnął i wspomniane wyżej wątpliwości. Na posiedzeniu 22-go Lutego objawiono Komitetowi, że Cesarz Jego Mość postanowienie jego Najwyżej utwierdzić raczył. (Op. przez Rz. Sen. 12-go Marca 1838 roku.) (G. S.)

WYCIĄG ZE ZDANIA SPRAWY Z DZIAŁAŃ ADMINISTRACYI KRÓLESTWA POLSKIEGO W LATACH OD 1829 DO 1835.

(Ciąg dalszy.)

10) *Bank Polski*. Dopełniony początkowie kapitał zakładowy Banku dziesięciu milionami, wzrastał bezustannie tak z własnych obrótów, jako też summ spornych i wszelkiego rodzaju depozytów. Od roku 1828, Bank stał się składem wszystkich kapitałów publicznych, i instytucyjnych. Z tej przyczyny, wartości powierzone Bankowi w roku 1829, wynosiły 118,000,000 złp. a w roku 1830, 150,000,000 złp. Zwroty roczne wynosiły: w roku 1829 przeszło 261, a w roku 1830 przeszło 270 milionów; ogólny zaś obrót kapitałów Banku, czynił w roku 1829, przeszło 570,000,000, a w roku 1830, 410,000,000 złotych polskich. Zwroty roczne wynosiły w pierwszym roku przeszło 261,000,000 złp., a w drugim przeszło 270,000,000 złp. Wśród tak pomysłnego wzrostu Banku Polskiego, wybuchnął rokosz, zagrożający zakładowi temu zupełnym upadkiem. Jednakże, przez akuratne i ściśle wypełnienie obowiazków, zwierzchność Bankowa, potrafiła utrzymać kredyt tej instytucyi, tak w kraju, jak i zagranicą, a po przywróceniu prawej władzy, jednym z pierwszych działań Głównodowodzącego, było zabezpieczenie całości funduszów Bankowych. Uwieczona przez powstańców kassa, w summie 5,000,000 złp. odzyskaną została; zachowano moc układom, które Bank przed rokosem pozawierał, i rzeczy do właściwego toku wróciły. Porównując stan Banku przy zamknięciu rachunków, z końcem 1831 r., z takimże stanem przed rokosem, widzieć się daje, iż z ogólnych obrótów ubyło blisko, sześćdziesiąt milionów złotych, a zyski tego roku, za ledwie dziesiątej części dawniejszych wyrównywały. Pomimo tak wielkich strat, fundusze Banku, po rokosz szybko powiększać się zaczęły: albowiem wynoszące w roku 1832, niewięcej jak 75,000,000 złp., w następnym roku dochodziły do 103,000,000 złp.; wszystkich zaś obrótów było w 1832 roku do 538,000,000, w roku 1833 do 559,000,000, a w 1834 roku do 738,000,000 złp. Między przedsięwzięciami, któremi się Bank zatrudnia, najważniejszą jest, budowa dróg bitych. Gdy

чительности поступающаго на сей предмет сбора, невозможно было приступить къ постройкѣ шоссе съ желаемою скоростію, по чему Банкъ, съ Высочайшаго разрѣшенія, въ 1829 году обязался устроить шесть главныхъ дорогъ, съ употребленіемъ на сіе 14-ти милліоновъ. Начало сдѣлано съ дороги: Краковской, Люблинской и Волынской. Независимо отъ сихъ шоссе, по возстановленіи законнаго порядка, приступлено было къ устройству новыхъ, для коихъ работы производятся съ неизменною быстротою.

Кромѣ сего, Банкъ съ 1834 года принялъ на себя окончательныя работы по Августовскому каналу, въ вознагражденіе чего, Правительство разрѣшило ему порубку, въ продолженіе десяти послѣдующихъ годовъ, леса въ казенныхъ имѣніяхъ Августовской Губерніи.

По случаю неокончанія ликвидаціи Внутреннихъ Государственныхъ долговъ и неприведенія въ устройство долговъ вѣнскихъ, Банкъ, согласно установленію своему, продолжалъ въ теченіе и послѣднихъ шести лѣтъ, по купку свидѣтельствъ Центральной Ликвидационной Комиссіи.

Въ казну Царства поступило изъ прибылей Банка:

въ 1829 году до 5 м.	529 т. злотыхъ.
— 1830	2 м. 594 т.
— 1831	256 т.
— 1832	2 м. 447 т.
— 1833	2 м. 806 т.
а въ 1834	5 м. 220 т.

1) *Земское кредитное общество.* Билетовъ сего общества по 1-е Января 1829 вынуждено было всего на сумму 119 м. злотыхъ. Въ теченіе послѣднихъ шести лѣтъ, общество выдало подъ залогъ какъ казенныхъ имуществъ, такъ и частныхъ имѣній, билетовъ на 122 м., такъ, что масса всѣхъ билетовъ выпущенныхъ со времени учрежденія общества по 1 Января 1835 года, простиралась на 241 м. злотыхъ. Но какъ уплатою капитала извлечено было изъ оборота тѣхъ билетовъ на 43 милліона, то и осталось ихъ къ 1835 году, на сумму 198 милліоновъ злотыхъ.

Точное и строгое исполненіе правилъ общества, утвердило кредитъ его и приобрѣло ему довѣріе публики какъ внутри, такъ и вѣн предѣловъ Царства. Въ 1830 уже году, билеты общества ходили почти по именованной цѣнѣ ихъ; хотя же во время мятежа, курсъ ихъ нѣсколько и понизился, но сіе приписать должно не иному чему, какъ принужденію въ то время выпуску значительнаго числа билетовъ, въ депозитъ бывшихъ. По возстановленіи общественаго спокойствія, курсъ ихъ немедленно возвысился, такъ, что въ концѣ 1831 года, билеты общества принимались уже предпочтительно предъ иностранными Государственными фондами. Установленіе сіе съ самаго учрежденія своего принесло краю неисчислимыя выгоды, и по прекращеніи мятежа, обнаружало благотворное свое дѣйствіе. Выпускомъ билетовъ, оно успѣло оживить денежные обороты въ Царствѣ и пользоваться покровительствомъ Правительства, съ своей стороны оказало важное содѣйствіе, для поддержанія и усиленія земледѣльческой промышленности. (Окончаніе впрѣдъ).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А в с т р і я.

Вѣна, 26-го Марта.

Восемь уже дней распространяющійся здѣсь слухъ о смерти *Ибрагима-Паши* въ Сиріи, который до сихъ поръ требовалъ еще подтвержденія и принадлежалъ къ невѣроятнымъ извѣстіямъ, сегодня опровергнуто новымъ равно важнымъ слухомъ. Купецкія письма изъ Александріи (черезъ Триестъ) сообщаютъ извѣстіе, (неручаясь впрочемъ за оное), что Египетскія войска потерпѣли въ Сиріи чувствительную потерю. Большая часть Сиріи будто совершенно возмущалась. Сообщаемъ это извѣстіе не ручаясь впрочемъ за его подлинность.

27-го Марта.

Съ новѣйшею почтою изъ Константинополя, полученныя здѣсь письма, неоставляютъ почти сомнѣнія, что вкратцѣ упомянутое вчера, прибывшее сюда изъ Александріи черезъ Триестъ извѣстіе, заслуживаетъ полное вѣроятіе, хотя донесенія изъ Константинополя, доходятъ только до 7-го, изъ Смирны до 2-го ч. с. м. а полученныя черезъ Константинополь извѣстія изъ Александріи до 16 Февраля. Они согласно уведомляютъ, что народъ Авуанской провинціи, возсталъ дружно, чтобы отвратить новыя притѣсненія въ наборъ рекрутъ для Египетской службы, что бунтовщики разбили Египетскаго Генерала назначеннаго для принужденія ихъ, и много взяли въ плѣнъ, что дадѣе, жители Ливанона и изъ окрестностей жертваго моря присоединились къ мятежу, который все болѣе распространяется, между тѣмъ, какъ Египетскія войска во многихъ мѣстахъ

закресъ funduszu szarwarkowego, nie dozwalał zamierzonego w tej czynności pośpiechu, zawartą została jeszcze w roku 1829, wedle Najwyższego Rozkazu umowa, mocą której, Bank obowiązał się udzielić 14 milionów pożyczki, na przedsięwzięcie sześciu główniejszych traktów, i sam podjął się tej budowy. Rozpoczęto naprzód roboty na traktach: Krakowskim, Lubelskim i Wołyńskim, a po uśmierzonym buncie, obok dalszego prowadzenia dawniejszych robot, przedsięwzięto nowe, i ta praca nigdy z większym nie postępowała pośpiechem.

Oprócz tego, Bank od r. 1834, objął kierunek dalszych robot około kanału Augustowskiego; dla pokrycia zaś wydatków, jakich to przedsięwzięcie wymaga, zakupił na lat 10 poręby drzewa w lasach Rządowych Gubernii Augustowskiej.

Co do zaspokojenia długu krajowego, gdy likwidacya wewnętrzna dotąd nie jest ukończoną, a zewnętrzna na ostateczne załatwienie oczekuje, Bank, stosownie do ustawy swojej, trudnił się w ubiegłych sześciu latach, spłaceniem dowodów Kommissyi Centralnej likwidacyjnej.

Z zysków swoich Bank polski, wniosł do kassy Królestwa:

w r. 1829 do	3,392,000 złp.
— 1830	2,594,000 —
— 1831	256,000 —
— 1832	2,447,000 —
— 1833	2,806,000 —
а w 1834	5,220,000 —

1) *Towarzystwo Kredytowe Ziemskie.* Listów zastawnych tego Towarzystwa, do 1 stycznia 1829 r., było w obiegu, za summę około 119,000,000 złp. Wypożyczyło Towarzystwo w następnym sześciu latach, tak na dobra Rządowe, jako i prywatne, 122,000,000 złotych, tak, że summa ogólna wszystkich listów zastawnych, wypuszczonych od dnia ustanowienia Towarzystwa, po dzień 1 stycznia 1835 r., wynosiła 241,000,000 złp.; że zaś w tymże czasie umorzono złotych polskich, 45,000,000, przeto pozostało w obiegu po dzień 1 stycznia 1835 r., 198,000,000 złotych.

Ścisłe wykonanie prawa, nadało instytucji tej, w kraju i za granicą wziętość i ufność. Już w roku 1830 kurs listów zastawnych dochodził nominalnej ich wartości; lubo zaś w czasie rokосу chwilowo się zniżył, przecież to nie czemu innemu przypisać należy, jak przymuszonej sprzedaży znacznego kapitału w listach zastawnych, w depozycie będących; ale zaraz po uśmierzonym rokосу, kurs ich stopniowo podnosił się zaczęł tak dalece, że w końcu 1831 r., porównane z innymi papierami zagranicznymi, doznawały wyższego pokupu. Jeżeli systemat kredytowy, w chwili zaprowadzenia swego, przyniósł dla kraju nieocenione korzyści, nie mniej zbawienną stał się pomocą i po uśmierzeniu rokосу. Przez wypuszczenie listów zastawnych, potrafił ożywić obróty pieniężne w kraju, a przy opiece Rządu, dopomógł ze swej strony do utrzymania i polepszenia się rolniczego przemysłu.

(Dokończenie nastąpi).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A u s t r a.

Wiedeń, 26-go Marca.

Przez listy kupieckie od 8 dni rozszerzona tu pogłoska o śmierci *Ibrahima-Beszy* w Syryi, która nie miała żadnego potwierdzenia i należała bez wątpienia do rzędu bajek, dzisiaj zaprzeczona przez nową równie ważną pogłoskę. Listy bowiem kupieckie z Alexandryi (przez Tryest), udzielają niezareczone jeszcze wiadomości, że wojska Egiptskie w Syryi, dotkliwą poniosły klęskę. Większa część Syryi ma się znajdować w otwartym powstaniu. Udzielamy tę wiadomość, lecz za prawdziwość jej nie ręczymy.

Dnia 27-go.

Z najnowszą pocztą z Konstantynopola otrzymano tu listy, zaledwie zostawiają do wątpienia, że krótko namięniona wczora, otrzymana tu przez Tryest z Alexandryi wiadomość, zupełnie jest prawdziwą, chociaż doniesienia z Konstantynopola dochodzą tylko do d. 7, ze Smirny do d. 2 t. m., a otrzymane przez Stambuł doniesienia z Alexandryi do 16 Lutego. Zgodnie one donoszą, że ludność prowincyi Awuan powstała w masę, dla oparcia się nowym ucieczkom w zaciągu rekrutów do wojska Egiptskiego, że buntownicy Egiptskiego Jenerała, który był wysłany dla ich przymuszenia, pobili i wiele ludzi wzięli w niewolę; że dalej mieszkańcy Libanu i z okolic morza Martwego przyłączyli się do powstania i coraz więcej rozszerzają się po tym kraju, gdy tymczasem wojska Egiptskie na innych miejscach częściowo ponoszą porażki. Skutkiem tych wypadków, *Ibrahim Basza* znalazł się spowod-

поражены. Въ следствіе сихъ происшествій *Ибрагимъ-Паша* принужденъ былъ требовать помощи отъ отца своего который отправилъ Военнаго Министра *Ахметъ-Пашу* съ нѣсколькими полками въ Сирію. Новѣйшіе купецкіе письма полученные здѣсь чрезъ Тріестъ изъ Александріи, доходятъ до 4 Марта и увѣдомляютъ, что *Ахметъ-Паша* встрѣтилъ нападеніе избунтовавшихся Сирійцевъ близъ Яффы, разбить и весь почти его корпусъ уничтоженъ. Нетерпѣливо ожидаютъ подробностей о семъ дѣлѣ, которое можетъ быть очень важнымъ для будущности Востока. — Впрочемъ новѣйшія письма изъ Константинополя несообщаютъ никакой важной новости.

— Чрезъ Тріестъ получены также новѣйшія извѣстія изъ Аоніи, упоминающія о слухѣ, что *Ея Велич. Королева Аналія* беременна.

Пестъ, 19-го Марта.

Хотя вода оставила насъ, Дунай возвратился на свое мѣсто, и только нѣкоторые самыя низкія улиды, наполнены оставшимся иломъ и лужами; но при всемъ томъ ужасная драма еще не прекратилась. Страшное паденіе домовъ продолжается. Вчера вечеромъ опять обрушилось новое великолѣпное зданіе прогнанаго Леопольдштадтской церкви и паденіемъ своимъ разрушило часть сосѣдняго дома. Изъ непрочныхъ построенныхъ домовъ въ предмѣстїяхъ, неосталось ни одного, прочнѣйшіе только остались до сихъ поръ. Число завалившихся домовъ полагаютъ 1,500. Офиціальныя свидѣнія еще неимется. Несчастнѣйшій Пестъ представляетъ трогательное зрѣлище. Этотъ, за нѣсколько дней богатый, цвѣтущій, промышленный городъ, который принадлежалъ уже къ прекраснѣйшимъ въ Европѣ, коего число жителей превосходило уже 90,000 — представляетъ теперь бѣдствіе и горесть. Богатѣйшіе жители толпами выходятъ въ Офенъ. Потери товаровъ истребленныхъ водою въ нашихъ лавкахъ, чрезвычайно велика; особенно подверглись тому предметы роскоши и моды. Книгопродавцы понесли также большой убытокъ. Особенный видъ представляла лютеранская церковь въ Пестѣ. Она была открыта для прїюта несчастныхъ неимѣющихъ пристанища, и наиболѣе находили въ ней убѣжище Евреи, которые въ Христіанской церкви приносили пламенные свои молитвы.

Прага, 27-го Марта.

Вчера въ 2 часа по полудни скончался на 61-мъ году жизни здѣшній Князь Архіепископъ, Андрей Алоизій Графъ *Скарбекъ*, въ следствіе апоплексическаго удара, поразившаго его 25-го ч. с. м.

(A.P.S.Z.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 24-го Марта.

Въ Королевскомъ дворцѣ очень радуются тому, что Герцогиня *Орлеанская* беременна. Герцогиня будто увѣдомила уже о томъ свою фамилію въ Германіи, которая съ душевнымъ удовольствіемъ приняла это извѣстіе. Престолъ младшей линии Вурбонновъ, все болѣе упрочивается, и такъ сказать, все болѣе испытываетъ благополучія.

— Г. *Сильвестръ де Саси* въ завѣщаніи своемъ, возложилъ обязанность на Г-на *Гранжере Делагранжъ*, ученаго французскаго ориенталиста и хранителя арсенальной библиотеки, составить каталогъ восточныхъ его рукописямъ.

— Жур. *Toulonnais* отъ 14-го ч. с. м., о посланникѣ *Абдель-Кадери* увѣдомляетъ слѣдующее: „*Бенъ-Арахъ* 3-го ч. вступилъ на пароходъ *le Cerbere*; но едва совершилъ 20 часовъ пути, какъ морская болѣзнь такъ его изнурила, что онъ не хотѣлъ плыть далѣе и рѣшился отказаться отъ своего посольства. Сопутники его съ трудомъ успѣли склонить его къ дальнѣйшему путешествію. 7-го ч. онъ благополучно прибылъ на мѣсто. Немедленно потомъ отправился съ своимъ переводчикомъ, съ Евреемъ *Бенъ-Дюрандомъ* и Мавромъ *Абурдерга* въ карантинныя госпиталь, куда отосланы также животноя, предназначенныя Королю. Тюки съ другими подарками, остались на кораблѣ. Во время карантина, Арабы жили весьма бережливо, питаясь только Сирацинскимъ пшеномъ и рыбною, приготовляемыми собственнымъ ихъ поваромъ. Капитанъ корабля, желая почтить новаго гостя, отправилъ къ нему почетную стражу, состоящую изъ одной компаніи, что очень изумило Посланника, и онъ подумалъ что его почитаютъ плѣннымъ. Никто не могъ его убѣдить въ истинѣ и на послѣдокъ признано приличнымъ, совершенно отнять почетную стражу. Впрочемъ *Бенъ-Арахъ* являетъ довольно щедроты; людямъ высадившимъ его на землю, далъ полную горсть монеты по пяти франковъ.

— *Messenger* сообщаетъ: „Въ дипломатическихъ собраніяхъ много говорятъ о несправедливомъ происшествіи, будто случившемся въ отношеніи нашего Посланника при Туринскомъ Дворѣ. Если подробности по

ванымъ žáдаć pomocy od swojego ojca, który wysłał do Syrii swojego Ministra Wojny *Ahmed-Baszę* z kilku pólkami. Najnowsze otrzymane tu przez Tryest z *Alexandrii* listy kupieckie, dochodzą do dnia 4 Marca i donoszą, że *Ahmed-Basza* napadnięty został nie daleko Jaffy od zbuntowanych Syryjczyków, pobity i cały prawie jego korpus zniszczony. Z natężeniem oczekują bliższych szczegółów o tej rozprawie, która może być wielkiej wagi dla przyszłości Wschodu. — Zresztą nowsze listy z Konstantynopola żadnej ważnej nie udzielają wiadomości.

— Przez Tryest także otrzymaliśmy najnowsze wiadomości z Aten, które udzielają pogłoskę, że *Królowa Amalia* jest przy nadziei.

Pest, 19-go Marca.

Woda chociaż nas opuściła, Dunaj powrócił do swojego łożyska, i kilka tylko bardzo niskich ulic, napełnione są jeszcze pozostałym błotem i kałużami; lecz straszliwy dramat jeszcze się nie skończył, okropne zapadanie domów niestaje. Wczora wieczorem z wielkim foskotem zapadł nowy gmach wspaniały przeciwko Leopoldstadzkiego kościoła i zburzył część domu sąsiedniego. Ze słabo budowanych domów na przedmieściach ani jeden nie pozostał; trwałsze tylko i mocniejsze trzymają się dotąd. Liczbę zapadłych domów podają na 1,500. Urzędowych wiadomości nie ma jeszcze. Nieszczęsny Pest rozdzierający stawi widok. To, przed kilką dniami, tak zamożne, kwitujące przemysłowe miasto, które się już liczyło do najpiękniejszych w Europie, którego liczba mieszkańców przechodziła już 90,000, okazuje tylko nędzę i nieszczęście. Majętniejsi mieszkańcy wychodzą teraz w masie, najwięcej do Budy. Strata w towarach zniszczonych w naszych sklepach przez wodę, jest nadzwyczaj wielką; szczególniejszy odciegi temu losowi przedmioty zbytku i mody. Księgarze podobnie wielką ponieśli stratę. Szczególniejszy widok przedstawiał kościół Luterski w Peşoie. Był on otwarty na przyjęcie nieszczęśliwych i niemających przytułku, a najwięcej szukali w niem schronienia żydzi, którzy w kościele Chrześcijańskim głośno i gorąco zanosili modły.

Praga, 27-go Marca.

Wczora o godz. 2 po południu, tutejszy Xiążę Arcy-Biskup, Jędrzej Aloizy Hrabia *Skarbek* Ankwicz z Postawie, zakończył tu życie od apoplexyi, którą był uderzony jeszcze d. 25, mając wieku lat 61. (A.P.S.Z.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 24 Marca.

W Pałacu Królewskim panuje radość zupełna: nie masz już bowiem żadnej wątpliwości, że Xiężna *Orleans* jest przy nadziei. Xiężna doniosła już podobno o tém rodzinie swojej w Niemczech, która wiadomość tę przyjęła z uczuciem rzetelnego ukontentowania. Tron młodszej linii Burbonów, staje się więc coraz mocniej utwierdzonym i można powiedzieć coraz większej pomyślności doznającym.

— Pan *Silvestre de Sacy* zobowiązał w testamencie swoim Pana *Grangeret Delagrangę*, uczonego orientalistę francuzkiego i konserwatora biblioteki arseńskiej, ażeby ułożył katalog jego rękopismów wschodnich

— Dziennik *Toulonnais* z d. 14 b. m. donosi o posłanniku *Abdel-Kadera*, co następuje: „*Ben-Arach* wsiadł d. 3 na pokład parowego okrętu *le Cerbere*, ale zaledwie upłynął 20 godzin drogi, tak mocno zmęczyła go choroba morska, że nie chciał dalej płynąć i postanowił rzeczyć się swego posłannictwa. Z trudnością tylko zdołali nakłonić go do wytrwałości jego towarzysze. Dnia 7 przybył szczęśliwie na miejsce. Udał się on natychmiast ze swoim tłumaczem, z żydem *Ben Durand* i z *Maurem Aburderha*, do żązaretu kwarantanny, gdzie odesłano także i zwierzęta, dla Króla przeznaczone. Paki z innemi podarunkami zostały na okręcie. Podczas kwarantanny, żyli Arabowie bardzo skromnie, nie jedząc, jak tylko ryż i ryby, co im ich własny kucharz przyprawiał. Kapitan portowy, chcąc uczcić nowego gościa, posłał mu straż honorową z jednej kompanii złożoną, co zmniejszało niezmiernie posłannika sądził bowiem, że uważają go za jeńca. Nie pomogły żadne perswazyje; uznano nareszcie za rzecz stosowną, odwołać zupełnie straż honorową. *Ben-Arach* okazuje się z resztą dość hojny; ludziom, którzy go na ląd przewieźli, dał garść pełną sztuk pięć frankowych.

— W *Messenger* czytamy: „W dyplomatycznych zgromadzeniach wiele mówią o nieprzyjemnym wypadku, który miał się zdarzyć względem Posła naszego przy dworze Turyńskim. Jeśli szczegóły, o których się

сему дѣлу, коихъ не сообщаемъ до получения обстоятельнѣйшихъ извѣстій, вѣроятны, то необходимо было бы замѣстить Г-на *Румини* другимъ Посланникомъ.“ По донесеніи *Constitutionnel*, будто нарушение этикета, дало поводъ къ жалобѣ Туринскаго двора.

26-го Марта.

Courrier français уведомляетъ, что Князь Павелъ *Эстергази* изъ собственнаго имѣнія назначилъ миллионъ гульденовъ для покрытія издержекъ при представленіи Императора Австрійскаго, во время коронаціи Англійской Королевы.

— *Messenger* сообщаетъ, что ожидаютъ въ Парижъ Нидерландскаго Посланника Барона *Фасела*, для донесенія о намѣреніи его Монарха, въ отношеніи Белгіи.

— Правительство публикуетъ сегодня слѣдующую телеграф. депешу изъ Бреста отъ 25 Марта въ 8½ час. утра: „*Морской Префектъ къ Морскому Министру.* Корабль *Nisus* послѣ 52-дневнаго путешествія прибылъ сюда изъ Гаити. Коммиссары ничего не пишутъ ко мнѣ, но Капитанъ брѣна уведомляетъ, что въ Гаити общая радость, по случаю заключенія съ Франціею договора, определяющаго рѣшительное признание, миръ, дружбу, взаимность, вознагражденіе 60 миллион., уплачиваемъ съ 1858 по 1867 и что уже почти 3 миллион. находится на корабль *Nereïde*.“

— Одинъ здѣшній журналъ при сообщеніи сказанной телегр. депеши, замѣчаетъ: „Вчера вечеромъ Министры были весьма довольны. Многие изъ нихъ въ свидѣствіе полученныхъ депешей собрались у Президента Совета. Они увѣрены что благоприятныя извѣстія изъ Гаити, много подвѣствуютъ на утвержденіе ихъ мѣстъ; но изъ содержанія депеши видно, что Морскій Префектъ не получилъ офиціально сихъ извѣстій. Впрочемъ трудно вѣрять, чтобы Президентъ *Бойеръ* рѣшился такъ скоро выслушать представленіе коммиссаровъ, такъ какъ незадолго до прибытія ихъ, провизась рѣчь, обнаруживающую совершенно противный образъ мыслей.“

— Въ письмѣ изъ Логронъ отъ 17-го ч. уведомляютъ: „Генераль *фанъ Галенъ* сдѣлалъ изъ Віаны рекогносцировку и отразилъ Карлистовъ приближавшихся къ сему городу. Генераль *Эспартеро* узнавъ, что *Герге* съ 6,000 чел. идетъ на Мендавию, отправился въ Лодоу, а между тѣмъ *фанъ Галенъ* послѣдился къ бродамъ при Мендави и Ст. Мартенъ, чтобы опередить тамъ Карлистовъ. Генераль *Рибера* двинется къ Гихару, чтобы остановить *Кабреру*, который кажется хочетъ угрожать Сарагосѣ. *Леонъ-эль-Конде* приблизился къ Эбру, чтобы наблюдать за движеніями *Кабанеры*. *Донъ-Карлосъ* все еще получаетъ изъ Франціи жизненные припасы, амуницію, вооруженіе и даже лошадей, въ свидѣствіе чего Генераль *Эспартеро*, далъ приказъ Генералу *Але*, осадить границы многими небольшими корпусами. Нѣсколько дней *Эспартеро* оказываетъ большую дѣятельность; его прокламація кажется предвѣщала новую энергію.“

— Пишутъ изъ Байонны отъ 21 ч.: „Новый Карлистскій экспедиціонный корпусъ, изъ Менской долины отправился во внутренность края; онъ имѣетъ 8 батал. пѣхоты и 500 чел. конницы. Командуетъ онымъ Графъ *Негри*. Христианскія подѣ командою *Латре* и *Кастанеда* нахрапно покушались остановить экспедицію, и по послѣднимъ извѣстіямъ она дошла уже до Сонсилло между Вилларкайо и Рейноза. Неизвѣстно, пойдетъ ли она чрезъ Эбръ, или по сую сторону вступитъ въ Кастилію или Астурію.“

— Съ удивленіемъ замѣчено на сегодняшней биржѣ большое движеніе въ курсахъ Испанскаго дѣйствительнаго долга; онъ возвысился съ 21½ на 25. Говорятъ что сегодня утромъ прибывшій изъ Мадрида курьеръ, доставилъ извѣстіе о заключеніи весьма выгоднаго для Испаніи займа. (A.P.S.Z.)

Англія.

Лондонъ. 17 го Марта.

ИМПЕРАТОРСКІЙ ПАРЛАМЕНТЪ *). Нижняя Палата. Засѣданіе 14 г. с. м., не представляло никакой важности.

Засѣданіе 15 г. с. м. Послѣ изданія распоряженій о новомъ выборѣ члена Парламента изъ Майдстона, вмѣсто умершаго Г-на Виндсама Левисъ, Г. членъ Парла. *Вилберъ* изъ Вулвергамптона сдѣлалъ предложеніе, чтобы Палата перемѣнилась въ комитетъ для разсмотрѣнія слѣдствій существующихъ законовъ о привозѣ и вывозѣ хлѣба. Почтенный членъ представлялъ эти законы самими строгими и несправедливѣйшими изъ всѣхъ, какіе только были опредѣле-

дознаваемы въ томъ взглядѣ, а которыхъ удѣленіе затѣвujemy, нимъ не бѣдѣемъ имѣти докладнѣйшихъ вѣдомостей, są prawdziwe, tedyby stało się koniecznymъ, zmienić P. *Rumigny* przez innego posła.“ — Podług *Constitutionnel*, uchybienie przeciwko etykietcie dało powód do zażalenia dworowi Turynskiemu.

Dnia 26.

Courrier Français donosi, że Xiążę Paweł *Esterhazy* z własnego swego majątku przeznaczył sumę million guldénów na kosztą przy reprezentowaniu Cesarza Austryackiego podczas koronacyi Królowej Angielskiej.

— *Messenger* donosi, że Poseł Niderlandzki; *Baron Fagel*, oczekiwany jest do Paryża, dla doniesienia o zamiarachъ swojego Monarchy względemъ Belgii.

— Rząd ogłosił dzisiaj następującą depezę telegr. z Brestu pod 25 Marca o pół do 9 rano: „*Prefekt morski do Ministra marynarki.* O ręt *Nisus* przybył tu właśnie z Hayti po 52 dni ch żeglugi. Kommissarzenie mi nie donoszą, lecz Kapitan brygu zawiadamia, że w Hayti powszechna radość z powodu zawarcia dwóch układów z Francją, które utwierdzają ostateczne uznanie, pokój, przyznanie, wzajemność, wynagrodzenie 60 million., wypłacając od roku 1858 do 1867, i że już prawie 3 mill. znajduje się na pokładzie *Nereïde*.“

— Jeden z tutejszychъ dziennikówъ przy udzieleniu powyższej depeży telegraficznej, czyni następującą uwagę: „Ministrowie wczera wieczoremъ byli bardzo zadowoleni; wielu z nich skutkiemъ otrzymanej z Brestu depeży telegraficznej, zgromadziło się u Prezidenta Rady. Byli oni przekonani, że pomyślne wiadomości z Hayti, bardzoby pomogły do utwierdzenia ichъ miejsc; lecz z treści depeży wyraźnie się pokazuje, że Prefekt morski nie otrzymał drogą urzędową tej wiadomości. Zresztą trudno wierzyć, ażeby Prezydent *Boyer*, tak się prędko zdeteterminował, wysłuchać przełożenia kommissarzy, gdyż, przed samémъ jeszcze ichъ przybyciem, miał mowę, z której się okazywał przeciwny sposóbъ myślenia.“

— List z Logrono pod d. 17 donosi: „Jenerał *van Hallen*, przedsięwziął z Viana wycieczkę i odparł Karolistów, którzy się zbliżyli byli do tego miasta. Jenerał *Espartero*, dowiedziawszy się, że *Guergu* w 6,000 ludzi idzie na Mendavia, udał się do Lodozy, a tymczasem *van Hallen* pośpieszył ku brodom pod Mendavia i St. Martin, dla zajęcia przodu Karolistom. Jenerał *Ribero* manewruje na Hijar, dla utrzymania w granicachъ *Kabrery*, który zdaje się chcieć zagrażać Saragossie. *Leon-el-Conde* zbliżył się do Ebru, dla postrzeżenia poruszeń *Cabanero*. *Don Carlos* ciągle jeszcze otrzymuje z Francji zapasy żywności, amunicją, broń a nawet konie, przez co Jenerał *Espartero* został spowodowany dać rozkazъ Jenerałowi *Alaix*, ażeby opatrzył granice kilku niewielkimi korpusami. Od dni kilku *Espartero* rozwija wielką czynność; odezwa się go zdawała się być poprzedniczką nowej energii.“

— Z Bayonny donoszą pod d. 21: „Nowy korpusъ wyprawy Karolistowskiej, udał się z doliny Mena do środka kraju; składa się on z 8 batal. piechoty i 500 ludzi jazdy. Wyprawa ta dowodzona jest przez Jenerała *Negri*. Krystyniści, pod wodzą *Latre* i *Castaneda*, nadaremno usiłowali wstrzymać wyprawę, i podługъ ostatnichъ doniesień, doszła już ona do Soncillo, pomiędzy Villarcayo i Reynosa. Niewiadomo, azali pójdzie ona za Ebr, lub po tej stronie wtargnie do Kastylii albo Asturii.“

— Na dzisiejszej giełdzie z zadziwieniemъ postrzegano ożywiony ruchъ w kursachъ Hiszpańskiego długu rzeczywistego: podniósł się on bowiem z 21½ na 25. Mówią, że przybyły dzisiaj rano goniec z Madrytu, przywiózł wiadomość o zawarciu bardzo korzystnej dla Hiszpanii pożyczki. (A.P.S.Z.)

ANGLIJA.

Londyn, dnia 17 go Marca.

PARLAMENT CESARSKI *). Izba Niższa Posiedzenie 14 b. m. nie przedstawiało żadnego interesu.

Posiedzenie 15 b. m. Po wydaniu rozkazu o nowymъ wyborze członka parlamentu z Maidstone, na miejsce zmarłego P. *Wyndham Lewis*, P. C. P. *Villiers*, z *Wolverthampton*, powstał i podał wniosek, iżby Izba zamieniła się w komitetъ do rozbiornu skutkówъ praw istnących o przywozie i wywozie zboża. Szan. członekъ wystawiał te prawa, jako najokrutniejszą i najnieustanniejszą ze wszystkich, jakie były ustanowione za parlamentówъ niezreformowanych. Skończył mówić, że

*) Anglійскій Парламентъ пользуется титуломъ „Царскаго, или Императорскаго Парламента“ (Imperial Parliament.) (P.)

*) Парламентъ Англійскій używa tytułu „Цесарскаго, czyli Императорскаго Парламента“ (Imperial parliament.) (P.)

ны непреобразованными парламентами. Окончилъ тѣмъ, что онъ сдѣлаетъ предложеніе на счетъ уничтоженія закона о хлѣбѣ. Сиръ В. *Molesworth* поддерживалъ предложеніе, противу котораго возсталъ Маркграфъ Чандосскій. Предложеніе Г. *Вильера* отвергнуто большинствомъ 500 голосовъ противу 95.

Засѣданіе 16-го з. с. м. На представленіи Сиръ Р. *Пилл*, Лордъ *Пальмерстонъ* объявлялъ, что бумаги касающіяся установленія границъ съ Соединенными Штатами, уже печатаются и немедленно будутъ предъявлены. На востребованіе Г-мъ *Мильнъ* объясненій по предмету слуховъ, будто Г. Макъ-Нейлъ, Британскій Посланникъ при Персидскомъ Дворѣ, оставилъ уже свое мѣсто и что произошли явные недоразумѣнія между Персією и Англією, Лордъ *Пальмерстонъ* отвѣчалъ, что Министерство ни о чѣмъ не уведомлено официально; ему только известно, что ни одинъ изъ Офицеровъ состоящихъ въ службѣ Шаха, неучаствовалъ въ его экспедиціи въ Гератъ, что въ этой экспедиціи находились только одинъ Офицеръ Англичанинъ и то несостоящій въ Персидской службѣ. Когда Шахъ приближался къ Гератскимъ границамъ, курьеръ съ депешами отъ Г-на Макъ-Нейла, возвращающійся изъ Тегерана, захваченъ солдатами Шаха, отведенъ въ лагерь, тамъ у него отобрали депеши, ужасно избилъ его и не смотря на представленія Англійскаго Полковника *Содарта*, не скоро выпустили на свободу. Господинъ *Макъ-Нейлъ* требовалъ удовлетворенія за такое насиліе, нарушающее права народовъ, и уведомила Англійское Министерство, что въ случаѣ отказа, онъ прекратитъ вся дипломатическія сношенія съ Персією и останется тамъ какъ частный человекъ, или перейдетъ въ Турцію. За два дня получены новыя депеши Г-на Макъ-Нейла, въ которыхъ уведомяетъ, что еще не получено никакого удовлетворенія, но что ожидаетъ его.

Потомъ представился третій дипломатическій вопросъ; Сиръ *Стратфордъ-Канингъ*, желалъ знать, начало ли Правительство какіе переговоры на счетъ дальнѣйшей осады Кракова вооруженною силою. Лордъ *Пальмерстонъ* отвѣчалъ, что о томъ ведена была переписка съ Австрією, и что Государство сіе обещало, что войска будутъ отозваны, какъ только достаточно будетъ устроена Краковская милиція. Засѣданіе кончилось преніями по мѣстнымъ дѣламъ и продолженіемъ преній о билѣ въ отношеніи бѣдныхъ въ Ирландіи.

— Засѣданіе Палаты Лордовъ 15-го ч. не представляло ничего важнаго. (Т. Р.)

24-го Марта.

Въ разныхъ военныхъ департаментахъ, господствуетъ теперь большая деятельность; занимаются вооруженіемъ и доставленіемъ матеріала для войскъ, долженствующихъ участвовать въ большой экспедиціи въ Канаду. 74-пушечный корабль *Гестингъ* очень поспѣшно готовится для Графа *Дургема*. Люди и лошади будутъ отправлены 1 или 2 ч. будущ. м., а экспедиція около 10 Апрѣля отправится изъ Портсмута. Въ Вестиндїи къ сему кораблю, присоединится еще много другихъ, и Лорды Адмиралтейства заботятся о томъ, чтобы въ Ямаикѣ и при другихъ Вестиндскихъ островахъ, находилось въ готовности достаточное количество канонерскихъ ботовъ, чтобы на каждое востребованіе высадить войска въ матежныя округа Канады, если матежники послѣ прокламаціи Лорда *Дургема*, не положить оружія и не возвратятся на родину.

— Определенное на 27-е ч. предложеніе Лорда *Элиота* въ отношеніи Испанскихъ дѣлъ, по донесеніямъ *Morning Chronicle*, содержитъ обзоръ всей Министерской иностранной политики. Посему упомянутый журналъ находитъ себя вынужденнымъ, указать на немедленное примиреніе Голландско-Белгійскихъ споровъ, на заключеніи за нѣсколько мѣсяцевъ между Англією и Голландією, судоходный договоръ и на содержащемся въ Белгійскихъ журналахъ извѣстіи, о предстоящемъ заключеніи торговаго трактата между Англією и Белгією, какъ явные свидѣтельства о дѣйствіяхъ Министерской политики, чего, по мнзнію *Chronicle*, Торп не могли бы сдѣлать.

— *Standard* уведомяетъ, что Лордъ *Гленельгъ* въ Верхней Палатѣ, и Лорды *Д. Россель* и *Говикъ* въ Нижней, намѣрены были предложить мѣру, на счетъ военнаго заселенія Канады, такимъ образомъ, какъ въ Россіи берега Дняпра и Леманскаго озера, чтобы всѣмъ получающимъ пенсіонъ утѣрь-офицерамъ и рядовымъ, которые хотѣли бы отправиться туда на поселеніе, а также тѣмъ солдатамъ, которые по выслугѣ лѣтъ въ тѣхъ колоніяхъ, желали бы тамъ остаться, отводились бы безплатно земли для застройки. Надѣются, что планъ сей такъ будетъ удаченъ, какъ въ Россіи. (A.P.S.Z.)

пода вносокъ о знесеніи правъ зложовыхъ. Сиръ В. *Molesworth* попіералъ вносокъ, противу котору по-всталъ *Margravia Chandos*. Вносокъ Р. *Villiers* од-рзуcono został 500 głosami przeciw 95.

Posiedzenie 16 b. m. Na wezwanie Sira R. *Peel*, Lord *Palmerston* oznajmił, że dokumenta, tycczące się rozgraniczenia ze Stanami Zjednoczonymi, są już w druku i wkrótce będą złożone. Gdy P. *Milne* domagał się objaśnień w przedmiocie pęgiłosek, jakoby P. *MNeil*. Poseł Brytański przy dworze Perskim, opuścił swoje stanowisko, i że jawno nieporozumienia zaszły między Persją i Anglią; Lord *Palmerston* odpowiedział, że ministerjum o niczymъ przedawie nie jest uwiadomione; wie zaś to, iż żaden z oficerów angielskich, zostających w służbie Szacha, nie towarzyszył mu w wyprawie na Herat; że był w tej wyprawie jeden tylko oficer anglik, i to nie będący w Perskiej służbie. Kiedy Szach zbliżał się do granic Heratu, goniec z depeszami od P. *MNeil*, wracający do Teheranu, schwytyany został przez żołnierzy Szacha, odpro-wadzony do obozu, tam odebrano mu depesze, okrutnie skatowane i mimo przetożeni angielskiego Półkownika *Sodart*, nie przedko na wolność wypuszczone. P. *MNeil* domagał się zadośćuczynienia za takowy gwałt, naruszający prawa narodów, i oznajmił ministerjum angielskiemu, iż w razie nie otrzymania onego, zerwie wszelkie związki dyplomatyczne z Persją i pozostanie w niej w charakterze prywatnym, lub się wyniesie do Turcyi. Przed dwoma dniami otrzymano nowe depesze od P. *MNeil*, w których donosi, iż nie otrzymał jeszcze żadnego zadośćuczynienia, lecz, że się go spodziewa.

Trzecie dyplomatyczne zagadnienie wytoczyło się potem. Sir *Stratford Canning* pragnął wiedzieć: czy Rząd rozpoczął jakie układy względem dalszego zajmowania Krakowa przez siłę zbrojną. Lord *Palmerston* odpowiedział, że była o tém korespondencya z Austrią, i że to Mocarstwo, przyrzekło, iż wojska będą cofnione, jak skoro milicya Krakowska dostatecznie urządzoną zostanie. Sessya ukończyła się rozprawami o przedmiotachъ interesu miejscowego i dalszym ciągiemъ rozpraw o bilu względem ubogichъ w Irlandyi.

— Posiedzenie 15 b. m. Izby Lordów, nie przedstawiało interesu. (T. P.)

Dnia 24.

W różnychъ wydziałachъ wojskowych, panuje teraz wielka czynność; zajmują się przygotowaniem przedmiotówъ uzbrojenia i materyatówъ dla wojsk, mających należeć do wielkiej przeznaczonej do Kanady wyprawy. Okręt liniowy *Hastings*, z wielkimъ pośpiechemъ przygotowuje się dla Hrabiego *Durham*. Ludzie i konie odpłyną d. 1 lub 2 nast. m., a wyprawa wyjdzie pod żagle z *Portsmouth* d. 10 Kwietnia. W Indyachъ Zachodnichъ do okrętu *Hastings* przyłączy się jeszcze wiele innych okrętów, a Lordowie Admiraliccy mają bacność, ażeby przy *Jamaice* i innychъ wyspъ Indyjъ Zachodnichъ była w gotowości dostateczna liczba statkówъ kanonierskich, ażeby, na każde zapotrzebowanie, wojska wylądować mogły w buntowniczychъ okręgachъ Kanady, jeśli krążący jeszcze tam i ówdzie buntownicy, po odezwie Lorda *Durham* nie złożą broni i nie powrócą spokojnie do swoichъ siedliskъ.

— Przewiezony nad. 27 wnoсокъ Lorda *Eliot* względemъ spraw Hiszpańskich, podługъ *Morning Chronicle*, obejmować ma wykazъ całej polityki zagranicznej Ministerjumъ. Dla tego pomieniony dziennikъ znajduje się spowodowanymъ, zwrócić uwagę na zamiarъ niezwłocznego pogodzenia sporówъ Hollendersko-Belgickichъ, na zawarty przed kilką miesiącami, pomiędzy Anglią a Holandją traktatъ żeglugi, i na wiadomośćъ umieszczoną w Belgickichъ dziennikachъ o bliżkiemъ zawarciu traktatu handlowego pomiędzy Anglią a Belgią, jako uderzające świadectwa o działaniachъ polityki ministerjalnej, czego wszystkiego, jak rozumie *Chronicle*, niemożliwy dokazać Torysowiemъ.

— *Standard* ma wiedzieć, że Lord *Glenelg* w Izbie Wyższej a Lordowie *J. Russel* i *Howick* w Izbie Niższej zamierzali przedłożyć szrodekъ do wyprowadzenia w Kanadzie kolonizacyi wojskowej podługъ podobnego planu, jak w Rossyi brzegi Dniepru i jeziora Leman, rozdającъ wszystkimъ pensyonowanymъ podoficeromъ i żołnierzomъ, którzyby się tamъ udać życzyli jako osadnicy a również tymъ żołnierzomъ, którzyby chcieli tamъ zostać po zakresie swej służby, grunta pod zabudowanie bezpłacie. Spodziewają się, że plan tenъ również będzie skutecznymъ, jak w Rossyi. (A.P.S.Z.)

И т а л і я.

Римъ, 13-го Марта.

Последнія известія изъ Неаполя, довольно важны. Они предвѣщаютъ переворотъ въ административныхъ отношеніяхъ сей страны. Соединеніе Сициліи съ Неаполемъ не нашло одобренія ни въ самомъ Неаполѣ ни въ Сициліи. Въ Неаполѣ начинаютъ сожалѣть о томъ и можетъ быть хотѣли бы изменить то, что сдѣлано, если бы было возможно. Большое волненіе господствуетъ теперь въ Сициліи и частію безпокойствіе обнаруживается въ Неаполѣ, такъ, что Правительство по сию и по ту сторону канала должно сохранять строжайшую бдительность. Невтроятно, чтобы Правительство уничтожило сдѣланное соединеніе двухъ странъ, и если бы оказывающіеся волненія въ Сициліи внушали опасеніе, то можетъ случить успокоеніемъ, что предприняты нужныя мѣры для уничтоженія всякаго митежнаго предпріятія.

Sassari (въ Сардиніи), 20-го Февраля.

По ту сторону предестной окрестности Логуленту, въ небольшой дѣвущей долинь названной Валь ди Партузу, ночью съ 2-го числа, случилось примѣчательное явленіе природы. На склонахъ сей долини находилось множество масличныхъ и другихъ плодородныхъ деревьевъ. Въ эту ночь они истреблены некоторымъ родомъ вулканическаго взрыва. Земля поднялась на пространство 500 квадрат. футовъ; земля, камни и овощныя деревья съ ужаснымъ шумомъ далеко отброшены; поднялась новая масса земли а часть старой исчезла въ широкихъ разблывахъ причиненныхъ силою взрыва. Явленіе сіе произвело столь сильное землетрясеніе, что на ближнихъ башняхъ колокола сами звонили. (A.P.S.Z.)

И с п а н і я

Мадридъ, 17-го Марта.

Карлистскій предводитель *Таллада*, который какъ извѣстно взятъ въ плѣнъ войсками Генерала *Пардинаса*, 15-го ч. Марта въ 5½ час. утра разстрѣленъ въ городъ Шинчилла. На грудѣ у него прибита дощечка съ надписью *подлый измѣнникъ*. (A.P.S.Z.)

Г р е ц і я.

Афины, 14-го Марта.

Король съ супругою, вчера вечеромъ изъ путешествія по Государству, сюда возвратились и съ радостію встрѣчены жителями. (A.P.S.Z.)

Е г и п е т ъ.

Александрія, 8-го Февраля.

Предписанный Папшею наборъ, производится съ неслыханною въ самомъ даже Египтѣ строгостію. Народъ цѣлыми деревнями уходитъ въ пустыни при приближеніи наборщиковъ. Вездѣ господствуетъ величайшій ужасъ. Въ Каирѣ безпокойствіе достигло до высокой степени и обнаруживается уже громкій ропотъ, котораго даже не можетъ усмирить полиція *Мегмеда-Али*. Съ каждымъ днемъ все болѣе выходитъ народа не смотря на сильныя мѣры для воспріятетвованія сего. У всѣхъ входовъ въ Каиръ и знатнѣйшіе города, поставлены строгій караулъ, и солдаты постоянно проходятъ округъ пустыни, чтобы брать каждаго ищущаго тамъ убѣжища отъ набора. (A.P.S.Z.)

Т е а т р ъ.

Минскъ, 21-го Марта.

Театръ нашъ, при новой дирекціи Г-на *Ашпергера*, послѣ продолжительной дремоты, въ которую погруженъ былъ со времени послѣдней дирекціи, опять оживился. Выборъ пьесъ новѣйшихъ писателей, знаніе ролей, прекрасные костюмы актрисъ и надлежащій въ пьесѣ порядокъ, привлекаютъ многочисленную публику. До сихъ поръ представлены пьесы: *Братъ въ видѣ любовника*, *Зависть или тайна жены*, *Обманчивая свѣсь* и *Завѣщаніе бѣдной жѣнщины*. Г. *Ашпергеръ* съ дочерью и Д-ца *Каминская*, особенно удовлетворяютъ зрителей. — Желательно, чтобы послѣдняя шла далѣе по избранному пути, подражая превосходной актрисѣ Варшавской сцены *Жуковской* (нынѣ Г-жѣ Гальпертъ). Молодыя дѣва и старшія Д-цы *Каминской* предвѣщаютъ на будущее время самыя блистательныя надежды для сцены. Д-ца *Малиновская* равно заслуживаетъ одобренія, а также нѣкоторые изъ прежнихъ дѣйствующихъ актеровъ, очевидно удвоившихъ стараніе, особенно Г. *Дроздовскій* и *Ветлеевскій*. Отъ другихъ оставалось бы требовать, чтобы они болѣе вникали въ свои роли, пріобрѣли болѣе, такъ сказать свѣтскаго обращенія, перемѣнили единобразіе во всѣхъ роляхъ, и тщательнѣе примѣняли къ модѣ и потребностямъ костюмы.

По случаю Праздника Пасхи, слѣдующій N-ръ Литовскаго Вѣстника во Вторникъ не выдетъ.

В ѣ о с н ѹ.

Рzym, 13 Marca.

Ostatnie wiadomości z Neapolu są dość ważne. Każą one przewidywać przesilenie w stosunkach administracyjnych tego kraju. Połączenie Sycylii z Neapolem, ani w samym Neapolu, ani w Sycylii, nie znalazło pochwały. Zaczynają już zażądać tego postępkę w Neapolu, i chętnieby może dawniejszy przywrócono porządek, jeśliby to było podobnym. W tej chwili panuje w Sycylii wielkie wzburzenie, częścią niespokojność okazuje się w Neapolu, tak, że Rząd z tej i tamtej strony kanału, niemoże dosyć rozwiązać baczności. Niepodobna jest, ażeby Rząd odmówił uskutecznione połączenie obudwóch krajów, lecz, jeśliby przy okazującym się w Sycylii wzburzeniu, zschodziła przyczyna obawy, tedy może służyć uspokojeniem, że przedsięwzięte potrzebne środki i rzeczywiście na wielką prowadzone są stopę, dla zniszczenia wszelkiego buntowniczego zamiaru.

Sassari (w Sardynii), 20 Lutego.

Z tamtej strony czarownej okolicy Logulentu, na niewielkiej kwitnącej dolinie Val di Partusu nazwanej, w nocy z d. 2 zdarzyło się szczególniejsze zjawisko natury. Na pochyłości tej doliny znajdowało się mnóstwo drzew oliwnych i innych owocowych, będących własnością braci Sanna. Pomienionej nocy, wszystkie zostały zniszczone przez niejakiego rodzaju wybuchu wulkanicznego. Powierzchnia ziemi podniosła się na przestrzeni 500 stóp kwadr.; ziemia, kamienie i drzewa owocowe, ze straszliwym łaskotem daleko były odrzucone; ukazały się nowe masy, a część dawniejszego ładu znikła w szerokich rozpadlinach, które się porobiły przez gwałtowność eksplozji. Fenomen ten sprawił tak mocne trząsenie ziemi, że dzwony na wieżach pobliskich kęsciotów same zaczęły dzwonić. (A.P.S.Z.)

H I S Z P A N I A.

Мадридъ, 17-го Марта.

Karolistowski dowódca *Tallada*, który, jak wiadomo, wzięty był w niewolę przez wojsko Generała *Parquinas*, d. 15 Marca, o pół do 6-tej rano, rozstrzelany został w mieście Chinchilla. Na piersiach przytwierdzono mu tablicę z napisem: „nędzny zdrajca.”

Г р е ц ѹ.

Атены, 14 Марта.

Król i jego małżonka wczora z podróży swej po prowincjach, tu powrócili i z serdeczną radością przyjęci byli przez mieszkańców. (A.P.S.Z.)

Е Г И П Т.

Александрыя, 8 Lutego.

Nakazany przez Baszę zaciąg do wojska, odbywa się z niesłychaną nawet w samym Egipcie surowością. Ludność całych wsi uchodzi do pustyni, za zbliżeniem się przeznaczonych do zaciągu urzędników. Wszędzie panuje największy przestrach. W Kairze doszła niespokojność do wysokiego stopnia i już daje się poznać przez głośnie szemrania, którego nawet sama policya *Mehmeda Alego* usmierzyć nie może. Wynoszenia się z kraju codziennie wzrastają, pomimo ścisłych środków do przeszkodzenia temu. Wszystkie wejścia do Kairu i miast znacniejszych są obwarowane strażą, a żołnierze nieustannie przebiegają okwód pustyni, ażeby mieć każdego, któryby się tam ukrył przed zaciągiem. (A.P.S.Z.)

Т е а т р ъ.

Минскъ, 21-го Марта.

Teatr nasz, pod nową dyrekcją JP. Aszpergera, po długim letargu, w którym od czasu ostatniej dyrekcyi zostawał, ożył na nowo. Wybor dzieł najnowszych autorów, umiejętność rol, gustowna tozleta artystek i należyta w sztuce szykowność, liczną zwabiają Publiczność. Dotąd przedstawiono dzieła: *Brat w postaci kochanka*, *Zazdrość czyli tajemnica żony*, *Falszywy wielki ton* i *Testament ubogiej kobiety*. JPan *Aszperger* z córką i Panna *Kamińska* szczególniejszodowalniają widzów. Życzyćby należało aby ostatnia nie zbaczala z obranej drogi, w usładowaniu znakomitej Artystki Warszawskiej sceny JPanny *Zuchowskiej* (obecnie JPani Halpeit). Wiek młody i usitowania JPanny *Kamińskiej*, rokuja najświetniejsza na przyszłość dla sceny nadziej. Panna *Malinowska* również na pochwałę zasługuje, jako też i niektórzy z dawnych tutejszych Artystów, szczególnie JP. *Drozowski* i *Bellejewski*, przez widocznie zwiększone usitowania. Po innych można wymagać, ażeby chcieli więcej zglębiać przyjęte charaktery, nabrać, że tak rzecz można, więcej salonowego układu, pozbyć się panującej we wszystkich rolach jednostajności i staranniej do potrzeby i mody zastosować ubiory.

Z okoliczności Świąt Zmartwychwstania Pańskiego, następny N-r Kuryera Litewskiego nie wyjdzie we Wtorek.